

IN HET VIZIER

Het was me de zomer wel. Na een extreem hete julimaand volgde een uiterst natte augustusmaand. Als gezin brachten we nét de laatste tropische week door in het mooie Zeeland. Aan zee was het toen nog prima toeven. Maar een klein beetje gemist heb ik 'm wel: de strandbibliotheek.

In Zuid-Holland was hij op zeven plekken te vinden. Twee Statenleden namen een kijkje bij de bibliotheek bij de Brouwersdam en verbaasden zich over het succes van deze gratis uitleenservice. In dit nummer van Vizier leest u er over.

Maar de provincie moet er niet alleen voor zorgen dat het goed toeven is op het strand. Ook het groen in de provincie verdient zorg en aandacht. Want zonder bescherming van het groen kleurt onze provincie in mum van tijd rood – door de bouw van woningen, de aanleg van industrieterreinen, nieuwe wegen. Joop Evertse breekt een lans voor een beter gebruik van de beschikbare ruimte. Er zijn wel zwaluwen, maar het is nog geen zomer.

Misschien dat ook de nieuwe superbus van oud-astronaut Wubbo Ockels een bijdrage kan leveren aan een beter milieu. Hij is snel, vervuult minder en is relatief goedkoop. Maar hoe zit het met de veiligheid?

Over veiligheid gesproken. Kees Freeke gaat in op het wapen en de wapenspreuk van de provincie Zuid-Holland. De spreuk "Vigilate Deo Confidentes" betekent: "Wees waakzaam, vertrouwend op God". Wie zo leeft en zijn werk doet, heeft een zonnige toekomst. Hoe donker het ook wordt.

Rudy Ligtenberg

Bijlschrift: Overzichtsfoto van bedrijventerrein Spaanse Polder, waar de gemeente Rotterdam in samenwerking met de provincie Zuid-Holland werkt aan een revitalisering.

NIEUW VOOR OUD

Nog niet zo heel lang geleden werden nieuwe woonwijken en bedrijfsterrains steevast gesitueerd in wat wel wordt aangeduid met "de wei". Dat wil zeggen dat agrarische grond en een enkele keer ook wel natuurgebied aan de rand van het dorp of de stad werd ingelijfd. Zand aanbrengen, wegen en riolering aanleggen en de bouw mogelijkheden waren daar. Makkelijk en nog redelijk goedkoop ook.

Nieuwbouw op grote schaal binnen de bebouwde kom was vrijwel niet aan de orde. Een uitzondering daarop vormden de jaren die aansloten aan de Tweede Wereldoorlog, toen werd gebouwd op de plaatsen waar door oorlogshandelingen grote verwoestingen waren aangericht. Die periode noemt men wel de tijd van de wederopbouw. Bekende voorbeelden zijn de binnensteden van Rotterdam, Arnhem en de kuststrook bij Den Haag. Maar ook in veel kleinere steden en dorpen speelde dit. Zo bleef in kleinere plaatsen als Heusden en een aantal dorpen en stadjes in het westen van Zeeuws-Vlaanderen vrijwel geen steen op de andere en moest er uitgebreid nieuw worden gebouwd.

Dat was het echter wel en zo vanaf halverwege de jaren vijftig werd

alleen maar naar buiten uitgebreid, en flink ook. Wie eens de moeite neemt een aantal kaarten van Zuid-Holland naast elkaar te leggen, bijvoorbeeld uit 1935, 1955, 1975 en 2000, schrikt zich wild. De kleur rood (bebouwd gebied) heeft zich als een olievlek over het groen uitgebreid. Je vraagt je wel eens af of er, als we weer 25 jaar verder zijn, nog wel groen over zal zijn. Wonen onze kinderen dan misschien in één grote compacte stad?

Natuurlijk is dit de ruimtelijke-ordenaars en natuurbeschermers ook niet ontgaan en is er alarm geslagen. Sparen van de groene ruimte door binnenstedelijk te bouwen is nu al een aantal jaren het devies. Nu was die beweging om andere redenen toch al een beetje op gang gekomen. Vooral in de grotere steden waren in de loop van de tijd wijken ontstaan waaraan, om het zo maar eens te zeggen, geen eer meer was te behalen. Verpauperde stadsdelen met sterk verouderde woningen, een slechte stedenbouwkundige opzet en een eenzijdige bevolkingssamenstelling. Dit laatste was een verzachtende term, want de eenzijdigheid bestond echt niet uit een overmaat aan miljonairs.

We mogen constateren dat het binnenstedelijk bouwen goed gestalte heeft gekregen. Het is niet makkelijk, het kost extra geld, maar het kan. Op dit moment wordt wel als stelregel gehanteerd dat bij uitbreiding van de woningbouw, dit voor 50 procent binnen stedelijk gebied moet plaatsvinden. Dat lukt niet helemaal, maar we zitten met 40 procent aardig in de buurt. Wel wordt het gaandeweg moeilijker, omdat de relatief makkelijke plekken natuurlijk eerst gevuld zijn. Om die mooie vergelijking maar eens te gebruiken: "Het laaghangende fruit wordt eerst geplukt".

OUWE ZOOI

Geheel anders is het gesteld met de bedrijfsterrains in onze provincie. Wie zo eens rond rijdt in Zuid-Hollands dreven en zijn of haar ogen de kost geeft, zal vast wel hebben gezien dat er heel wat bedrijfsterrains zijn die er niet zo florisant uitzien. Er staan gebouwen leeg, terreinen zijn deels verwilderd, er staat een heleboel

"ouwe zoi". Kortom, hier wil je met een leuk bedrijf niet meer zitten. Ook zijn er terreinen die er nog wel tamelijk redelijk uit zien, maar waar allemaal van die platte dozen staan in één laag. Een slecht gebruik van de ruimte. Met gebouwen in twee of drie lagen zou je veel meer bedrijfsruimte kunnen creëren en dus kunnen voorkomen dat er weer een weiland in bedrijfsterrein moet worden omgezet. Situaties die zeker niet alleen voorkomen in de uithoeken van de provincie waar weinig bedrijvigheid is, maar ook midden in de Randstad, waar men steeds roept dat er meer en nog eens meer bedrijfsterrein moet komen. De veel geprezen "markt", waarvan velen zeggen dat je dit soort zaken daaraan moet overlaten en dat het dan allemaal goed komt, werkt in dit geval blijkbaar niet zo best. De provincie probeert al jaren hieraan iets te doen. Terecht natuurlijk, want in onze sterk verstedelijkte provincie kunnen we het ons gewoon niet permitteren om maar overal nieuw bedrijfsterrein aan te leggen. Dit terwijl er vlak in de buurt grote lappen grond liggen die zeer slecht worden benut of waar je nog veel ruimte zou kunnen winnen. Er wordt veel moeite en geld in gestoken, maar het is een moeizaam proces. Er worden wel resultaten bereikt, maar nog veel te weinig. Individuele eigenaren kunnen de boel behoorlijk frustreren en eerlijk gezegd zijn soms de gemeenten ook niet echt bereid mee te werken.

HUILEN

Een voorbeeld is wat dit betreft de situatie in de Hoekse Waard. Het staat op de rol om daar in de noordrand binnen afzienbare termijn een bedrijfsterrein van 160 hectare aan te leggen ten behoeve van het Rijnmondgebied. Dit terwijl er ten zuiden van de Nieuwe Maas heel veel oud bedrijfsterrein ligt dat slecht wordt benut en waarop je na herstructurering veel ruimte zou kunnen vinden. De fractie van de SGP/ChristenUnie heeft hierop tijdens de plannenmakerij voor de Hoekse Waard bij herhaling gewezen. "Ja, je hebt gelijk, maar daar komen we op korte termijn niet uit", was het antwoord. Gevolg, 160 hectare groen en open polderlandschap wordt de komende jaren rood en dus bebouwd. Eigenlijk om te huilen. Volgens ons moet hierin verandering komen. Tot nu toe is er voornamelijk gewerkt met geld en goede woorden. Dat heeft wel resultaten opgeleverd, maar uiteindelijk toch nog veel te weinig. Een veel strakere regie van de provincie en gemeenten moet er voor zorgen dat niet of slecht benut bedrijfsterrein weer behoorlijk in exploitatie wordt gebracht. Zelf actief aan de slag gaan en geen "nee" accepteren. Zo nodig moet de wet maar worden aangepast, zodat de overheid in dit soort situaties, net als voor stadsvernieuwing, ook kan ont-eigenen.

Maar uiteindelijk is en blijft het natuurlijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en bedrijfsleven. Daar waar die beide partijen hun gezamenlijke verantwoordelijkheid oppakken, zo is gebleken, kunnen ook goede resultaten worden bereikt. Er zijn echter, om maar eens bij een spreekwoord aan te sluiten, nog te weinig zwaluwen om het echt zomer te maken. Dat moet veranderen. Het is daarom zaak dat de politiek er werk van maakt. Dat lijkt me echt iets voor het komende provinciale verkiezingsprogramma's van de SGP en de ChristenUnie.

Joop Evertse

DE SUPERBUS OP DE RANDSTADAGENDA

Op 22 september hadden de Statenfracties van de ChristenUnie van de provincies Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht en de CU-raadsfractie van Almere een symposium belegd over de zogenoemde superbus. Behalve oud-ruimtevaarder Wubbo Ockels waren

onder anderen aanwezig: Arie Slob (Tweede-Kamerlid voor de ChristenUnie, ir. R. Willems, president-directeur van Shell Nederland en lid van de Innovatiegroep Superbus, Ger Mik, verkeersgedeputeerde van de provincie Utrecht en Joop Bakker, projectleider Superbus bij vervoersmaatschappij Connexion. De aanwezigen kregen een geweldige hoeveelheid informatie, waar ik het belangrijkste zal proberen uit te lichten.

RANDSTAD SLIBT DICHT

Het probleem is bekend en het wordt steeds groter. De Randstad slibt dicht. Vrije bus- en trambanen, de Hogesnelheidslijn (HSL), de Betuwelijn, maar ook rekeningrijden worden aangewend om oplossingen te bieden.

Vanuit de TU-Delft komt Wubbo Ockels met een geheel nieuw concept: De Superbus. Het is een bus, maar heeft niets te maken met de "vierkante" vervoermiddelen die we kennen. De Superbus is een combinatie van hogesnelheidstrein en auto, waarbij de begrippen "snel", "zuinig", "adaptief" en "innovatief" leidend zijn.

De superbus is het nieuwste mobiliteitsconcept. Dit geavanceerde vervoerssysteem bestaat uit twee elementen. Allereerst is er de bus zelf. Een aerodynamische limousine met een lengte van ongeveer 15 meter een breedte van 2.50 meter, een hoogte van 1.70 meter. Per bus kunnen er 20 tot 30 passagiers worden vervoerd in compartimenten voor 2, 3 of 5 personen. Elk compartiment heeft 'natuurlijk' internet, tv enz.

Door koppeling van meer bussen kunnen er uiteraard meer mensen tegelijk worden vervoerd. Het comfort van de superbus is vergelijkbaar met dat van de eerste klas in internationale treinen of van een luxe auto met chauffeur. Een geavanceerd veersysteem signaleert alle oneffenheden in de weg en past de vering daarop aan.

Het tweede element is de infrastructuur. De superbus maakt in de steden en ook daarbuiten gebruik van bestaande wegen, waaronder de vrije busbanen. Daarnaast maakt hij gebruik van speciaal aan te leggen hogesnelheidsbanen die steden met elkaar verbinden. In de stad en op bijvoorbeeld provinciale wegen rijdt hij tussen de 30 en de 80 kilometer per uur; op de snelweg 100 tot 120 kilometer per uur. Op de speciaal aan te leggen superbusbanen kan zelfs 250 kilometer per uur worden gereden. Overigens zal dat laatste pas kunnen gebeuren rond de jaren 2023-2025. Volgens Ockels maken dergelijke banen de aanleg van rails grotendeels overbodig. In ieder geval zouden ze goedkoper aan te leggen zijn.

INVOERING

De werkelijke invoering van de superbus gebeurt in twee fasen. In de eerste fase maakt de bus gebruik van de bestaande infrastructuur. Vanaf 2015 zouden de eerste bussen kunnen gaan rijden. In fase 2 kan de bus over de speciale banen gaan rijden.

Voor de superbus zullen nieuwe boekingsystemen worden gebruikt, bijvoorbeeld reservering via de mobiele telefoon of het internet. Iemand die regelmatig de bus gebruikt, kan een abonnement nemen. Wanneer hij of zij een weekje vakantie neemt, houdt het systeem daar rekening mee en betaalt de desbetreffende persoon die week niet.

Accu's

De superbus zal elektrisch worden aangedreven door middel van accu's. In de nabije toekomst zullen accu's zo ver ontwikkeld zijn dat ze krachtig genoeg zijn om de benodigde energie te leveren. Op halteplaatsen kunnen lege accu's snel worden verwisseld.

De Strategische Milieubeoordeling vermeldt over het energiegebruik van de superbus: "De superbus gebruikt per zitplaatskilometer minder energie dan de andere vervoerswijzen. Doordat de superbus vraagafhankelijk wordt ingezet, wordt uitgegaan van een aanzienlijk hogere bezettingsgraad. Hierdoor is het energiegebruik per reizigerskilometer gunstiger."

ADAPTIEF.

In het begin is de term "adaptief" al genoemd als een van de voordelen van de superbus. Wat houdt dat in? De economische levensduur van een huidige, traditionele bus is vaak meer dan tien jaar. Die van de superbus zal ongeveer 4 jaar bedragen. Dat betekent dat om de 4 tot 5 jaar de hele vloot kan worden vernieuwd en aangepast aan de technologische en logistieke eisen van het moment. Hij kan bijvoorbeeld worden aangepast op het punt van de snelheid. Men hoeft dus niet vanaf het begin met bussen te rijden die 250 kilometer per uur kunnen rijden. Ook in dit opzicht een fasering dus. Vervoersmaatschappij Connexxion kijkt welke elementen uit het concept nu al toepasbaar zijn op de huidige bussen.

Is er dan geen kritiek op de superbus te leveren? Zeker wel. Openbaarvervoersdeskundige prof. Witsen en prof. Ingo Hansen, hoogleraar Ontwerp en Vervoersvoorzieningen aan de TU in Delft lieten zich kritisch over de bus uit. Laatstgenoemde stelde in zijn rapport "Valkuilen voor de Superbus" de veiligheid van het nieuwe vervoermiddel onder kritiek.

Ook CU-wethouder Tymon de Weger uit Utrecht -tevens vervoersdeskundige- heeft zijn bedenkingen. De laatste woorden zullen dus zeker nog niet gesproken zijn over de superbus. Het onderwerp is het zeker waard om gevolgd te worden.

Andries van Dijk

EEN UITGELEZEN DAG VOOR DE STRANDBIBLI- OTHEEK

"Juttende Statenleden aan het Ouddorpse strand", zo kopte het Eilandennieuws in augustus. Wat hebben we nu aan onze fiets hangen?, hoor ik u denken. Statenleden die juttten? Dat kan toch niet? Wees gerust, Joop Evertse en ondergetekende brachten tijdens het reces een bezoek aan de strandbibliotheek bij de Brouwersdam. Vorig jaar was die strandbibliotheek een groot succes en daarom was hij er dit jaar weer tijdens de zomermaanden. Opnieuw konden mensen zonder pasje en zonder een cent te betalen boeken lenen voor op het strand. Dat kon op zeven plaatsen in Zuid-Holland: op het strand bij Katwijk, Wassenaar, Scheveningen, Kijkduin, Monster, Hoek van Holland en bij de Brouwersdam. Op deze wijze werd opnieuw de

Joop Evertse en Andries van Dijk bekijken de collectie van de strandbibliotheek (foto: Jeroen van der Laan)

aandacht gevestigd op de bibliotheekvernieuwing.

Met het nieuwe netwerk van basisbibliotheken wordt de digitale dienstverlening verder ontwikkeld en kan de samenwerking met scholen en culturele instellingen steeds meer vorm krijgen. De strandbibliotheek is een manier om mensen de bibliotheek weer te laten (her)ontdekken. Bovendien zorgt het initiatief ervoor dat de Zuid-Hollandse kust nog aantrekkelijker wordt voor toeristen.

De dag van ons bezoek begon het 's morgens wat dreigend. Het was geweldig weer om te (kite) surfen. Maar daar hebben we ons maar niet aan gewaagd... Het bood ons wel de gelegenheid om een praatje te gaan maken met de dames die de bibliotheek "bevrouwen". Volgens hen kwamen er veel positieve reacties op de aanwezigheid van de strandbibliotheek. Dat konden we ook lezen in het gastenboek. En dat hadden we niet direct verwacht. Bijna alle boeken werden keurig teruggebracht, zelfs boeken die men vorig jaar was vergeten in te leveren. Bij de Brouwersdam waren op het moment van ons bezoek al zo'n 800 boeken uitgeleend.

Ook werden er nog andere activiteiten rond de strandbibliotheek georganiseerd. Zo mochten wij met een aantal kinderen mee onder leiding van een daartoe aangestelde dame mee om te zoeken naar allerlei dingen op het strand. Daar maakten ze later een creatief ontwerp van.

's Middags werd het weer gelukkig beter en dat was direct te zien aan het aantal mensen dat een boek kwam lenen en van wie we ook bijzonder positieve geluiden hoorden.

Wat kost zo'n project zult u als rechtgeaarde Hollander vragen? De Provincie draagt 200.000 euro bij.

Dat is veel zegt u? Te veel, hoorde ik een ander zeggen, laten de provincie het geld beter besteden.

Wij vinden het niet te veel. Ik geef het geld liever hier aan uit dan aan een of ander rock- of popconcert.

Andries van Dijk.

HET WAPEN VAN ZUID- HOLLAND

Na de betreuwenswaardige splitsing van de provincie Holland in Noord en Zuid in 1840 claimde Zuid-Holland het oorspronkelijke wapen van Holland: de rode leeuw op een gouden schild, gedekt met een kroon. Pas in 1947 werd bij Koninklijk Besluit bevestigd dat Zuid-Holland recht had op dit oude wapen van Holland. Onduidelijk was of de wapenspreuk "Vigilate Deo Confidentes"

provincie HOLLAND ZUID

(wees waakzaam, vertrouwend op God) wel of niet bij het Hollandse wapen behoorde. Na aandrang vanuit Provinciale Staten gaven Gedeputeerde Staten opdracht om een historisch onderzoek hiernaar uit te voeren. De opdracht werd verleend aan de heer J.L. van der Gouw, provinciaal inspecteur van gemeente- en waterschapsarchieven.

Volgens Van der Gouw hanteerden de graven van Holland al een rode leeuw op een verguld schild als herkenningsteken. Op het einde van de Middeleeuwen ging het Hollandse wapen meer het gewest dan de landsheer vertegenwoordigen.

In 1572 kozen de Staten van Holland, na het afzweren van de Spaanse koning Philips II, als embleem: de Hollandse Leeuw met een banier in de Hollandse Tuin.

In eerste instantie was er geen devies. Wel werden de Hollandse munten voorzien van een randschrift. In 1583 stond op de Hollandse (rijks)daalder met de beeltenis van Prins Willem van Oranje het randschrift "Vigilate Deo Confidentes".

Ook op gevelstenen her en der in de provincie werd het wapen met dit devies aangebracht. Zo kunnen we nog steeds het wapen compleet met devies bewonderen op de gevel van het in 1692 gebouwde arsenaal van Holland in Delft, thans (nog) in gebruik als wapen- en legermuseum.

Maar het devies werd niet consequent gehanteerd. Van der Gouw kwam tot de conclusie dat "Vigilate Deo Confidentes" wel het devies van Holland was in de zeventiende eeuw, hoewel dit devies niet bij alle afbeeldingen van het wapen van Holland werd opgenomen. In de loop van de achttiende eeuw verdween het devies echter. Na de Franse Revolutie en de omwenteling in 1795 gingen de bevoegdheden van provincies over naar het landelijke bestuur en werd het wapen van minder belang. Vanaf 1929 werd wel weer op de jaarlijkse Provinciale Almanak het wapen van Zuid-Holland met het devies "Vigilate Deo Confidentes" vermeld.

Volgens Van der Gouw liet de eigenaardige functie van het devies niet toe te zeggen dat het (van ouds) bij het wapen hoort. Officieel hoort het er pas bij als het in een bij Koninklijk Besluit vastgestelde beschrijving is opgenomen.

Het verzoek werd gedaan om een dergelijk Besluit te nemen. De toenmalige Koningin Juliana bleek hiertoe bereid. Op 30 december 1959 werd het Koninklijk Besluit te Soestdijk getekend. Sinds de heropening van de nieuwbouw/renovatie van het provinciehuis in 1998, kunnen we het prachtige Hollandse wapen met het inspirerende devies ook op het provinciehuis bewonderen. Het is prominent aangebracht op de gevel bij de hoofdingang van het bestuursgebouw, dat toen mede op ons initiatief is vernoemd naar Filips van Marnix, heer van St. Aldegonde, Calvinist en boezemvriend van Prins Willem van Oranje.

Kees Freeke

AGENDA

Op 2 november reizen de ChristenUnie statenleden mee met de regio-tour Zuid-Holland van de 2e kamerfractie. De tour gaat via Alphen aan den Rijn, Leiden, Delft en de 3B gemeenten richting Rotterdam, waar een campagneavond plaatsvindt. Voor meer informatie over het programma: www.zuidholland.christenunie.nl.

Op donderdag 9 november om 20.00 uur vergadert de provinciale ChristenUnie in de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt aan de Lekkenburg 148 te Gouda. O.a. wordt het provinciale verkiezingsprogramma gepresenteerd en de kandidatenlijst vastgesteld.

Op 16 november organiseert de Provinciale ChristenUnie Zuid-Holland een politieke avond in de Krimpenerwaard, met als thema 'De Krimpenerwaard in beweging'. Locatie: 'De Schakel' Schoolstraat 24 in Bergambacht, aanvang 20.00 uur (vanaf 19.30 uur staat de koffie klaar).

Spreker is dhr. J. Oosters, dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Na de pauze kunt u met de statenleden van de ChristenUnie in debat gaan over onderwerpen die in de Krimpenerwaard actueel zijn.

Op DV vrijdag 8 december a.s. houdt de Prov.Ver. SGP Zuid-Holland haar jaarvergadering in Gouda (gebouw Zèta Driestarcollege, Beulandweg 492), aanvang 19.30 uur. Naast het huishoudelijk deel zal een forumdiscussie met de statenleden plaatsvinden over het stamwerk.

De statenfractie SGP/ChristenUnie heeft een nieuwe website. U vindt er informatie over de statenleden, het laatste nieuws, verschillende edities van Vizier en een agenda. U kunt de site vinden op www.sgp-christenuniezh.nl

COLOFON

Uitgave

Dit is een uitgave van de SGP/ChristenUnie-statenfractie en de provinciale verenigingen van de SGP en de ChristenUnie in Zuid-Holland.

Redactie

Wilco de Bel, Andries van Dijk, Rudy Ligtenberg, Wim de Roos

Contactadressen fractie:

Joop Evertse (0184-615291) of Servaas Stoop (0187-605252)

Oplage / Verschijningsfrequentie

Verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 7750 exemplaren

Informatie of reageren

SGP/ChristenUnie Zuid-Holland
Postbus 90602,
2509 LP Den Haag
tel.: 070-4417051
email: w.de.bel@pzh.nl

Foto's: Provincie Zuid-Holland, tenzij anders vermeld

Vormgeving en productie

Drukkerij Holland bv, Alphen aan den Rijn

oktober 2006